

■ Makbule Kurt¹
■ Işıl Pakiş²

GİRİŞ

Bilgisayar ve iletişim teknolojilerinde son otuz yılda yaşanan hızlı gelişmeye paralel olarak günümüzde internet; çalışma, eğitim, iletişim, alışveriş ve eğlence gibi günlük gereksinimlerini karşılama yöntemi olarak kullanılmaktadır (1).

Telekomünikasyon gelişim sektörü (The Telecommunication Development Sector (ITU-D)) 2021 verileri; dünya nüfusunun yaklaşık yüzde 63'ünün internet kullandığını göstermektedir. Bu verilere göre internet kullanımında 2019-2021 yılları arasında yaklaşık yüzde 17'lik bir artış olduğu saptanmıştır. Bu yıllar içinde yaklaşık 800 milyon kişinin çevrimiçi olduğu tahmin edilmektedir. 15-24 yaş arası dünya nüfusunun %71'inin internet kullandığı, tüm yaş gruplarında ise bu oranın %57 olduğu tespit edilmiştir. Dünya nüfusunun yüzde 95'inin bir mobil geniş bant ağına erişimi olduğu ve 2015 ile 2021 arasında 4G ağ kapsamı iki katına çıkarak dünya nüfusunun % 88'ine ulaştığı bildirilmektedir (2). TÜİK Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması sonuçlarına göre; hanelerin 2020 internet erişimi %90,7 iken, 2021 yılında %92,0'ünün internete erişim imkânına sahip olduğu gözlenmiştir. Aynı araştırmaya göre 16-74 yaş grubundaki bireylerde internet kullanımı 2020 yılında %79,0 iken, 2021 yılında ise %82,6 olarak tespit edilmiştir (3). Avrupa Çevrimiçi Çocuklar Projesi (European Union Kids Online Project) 2005-2008 yıllarını kapsayan çalışmasında 6-17 yaş grubu çocuk ve gençlerde internet kullanımı üç yıllık süreçte %70 den %75'e yükselmiş, özellikle 6-10 yaş grubunda artış gözlemlenmiştir (4). İngiltere'de yapılan

¹ Çocuk Hakları Birim Sorumlusu, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Çocuk Belediyesi Şube Müdürlüğü, makbulekurt_@hotmail.com

² Prof. Dr., Acıbadem Mehmet Ali Aydınlar Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp AD., isilpakis@yahoo.com

KAYNAKLAR

1. Canbek G, Sağıroğlu Ş., Çocukların Ve Gençlerin Bilgisayar Ve İnternet Güvenliği. Politeknik Dergisi. 2007; (10):33–39.
2. <https://www.itu.int/itu-d/reports/statistics/2021/11/15/foreword/> (Erişim Tarihi 23.11.2022)
3. [https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-\(BT\)-Kullanim-Arastirmasi-2021-37437](https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=Hanehalki-Bilisim-Teknolojileri-(BT)-Kullanim-Arastirmasi-2021-37437) (Erişim Tarihi 23.11.2022)
4. European Commission Safer Inteenet Plus Programme. Online Abuse: Literature Review and Policy Context, 2012; 8-12.
5. CEOP. Child Explotation and Online Protection Center. Threat Assessment of Child Sexual Exploitation and Abuse, June 2013; s. 9
6. Türkiye Büyük Millet Meclisi. Bilgi Toplumu Olma Yolunda Bilişim Sektöründeki Gelişmeler İle İnternet Kullanımının Başta Çocuklar, Gençler ve Aile Yapısı Üzerinde Olmak Üzere Sosyal Etkilerinin Araştırılması Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu ; Bilişim Ve İnternetin Eğitim Üzerindeki Etkileri. 2012.
7. Çalışkan M., Toplum ve Suç Araştırmalarında Sınırları Aşan Bir Sorun “Çevrimiçi Çocuk İstismarı . Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi .2019; 61: 122-131.
8. Bükre Çıkman vd. Adı: Meraklı Soyadı: Çocuk, Durum: Çevrimiçi, Sonuç: Grooming, İnternette Çocuk İstismarı. Güncel Pediatri Dergisi. 2017; (3) : 15.
9. Peter K Smith vd, ‘Cyberbullying: Its Nature And Impact In Secondary School Pupils. Journal of Child Psychology and Psychiatry. 2008; (49)
10. Brosch A. When The Child Is Born Into The Internet:Sharenting Asa Growing Trend Among Parents On Facebook. The New Educational Review .2016; 43(1): 215- 236
11. Stacey B. Steinberg. Sharenting; Children ‘s Privacy in the Age of Social Media; 2017
12. Meghan A. Lee; Sarah J. Schoppe-Sullivan; Claire M. Kamp Dush . Parenting perfectionism and parental adjustment. 2012; 52(3), 454–457. doi:10.1016/j.paid.2011.10.047
13. Kurt M., Pakiç I., Fenomen Annenin Sosyal Medya Platformu Üzerinden Çocuğa Şiddeti, *Adli Bilimler Dergisi*, 18(4), 7-15
14. Petch J, Halford W. Psycho-Education To Enhance Couples’ Transition To Parenthood. Clinical Psychology Review. 2008; 28:1125–1137.
15. O’Neill, Family Online Safety Institute. Parents, Privacy & Technology Use. 2015.
16. Stacey B. Steinberg.Sharenting: Children ‘s Privacy in the Age of Social Media. UF Law Faculty Publications. 2017; 849
17. Ammari, T. Kumar, P.Lampe, C. and S. Schoenebeck. What to Disclose About Their Children Online. Proceedings of the 33rd Annual ACM Conference on Human Factorsin. Computing Systems . 2019; 1985–1904
18. Duygulu S. Yeni Medya Teknolojilerinin Kuşağının Ebeveynleri İle Olan İletişimine Etkisi. TRT Akademi. 2018; 3(6), 632-652.
19. <https://www.ftc.gov/business-guidance/privacy-security/childrens-privacy> . Erişim Tarihi 22.01.2023
20. Mott, C.S., ve Meister, S. Sharing too soon? Children And Social Media Apps. National Poll on Children’s Health. 2021.
21. Qustodio . US Kids’ Daily Minutes Spent With Social & Video Apps Articles. 2020.
22. Kırık A. M. Altun E . Yeni Medya ve Z Kuşağı İlişkisi Bağlamında Youtube Kids Uygulamasının İçeriksel Analizi . Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi , 2019; 7 (6) , 111-119 .
23. Şirin, M. R. Gösteri Çağı Çocukları. İstanbul: İz Yayınları. 1999
24. Özbek B., Sofuoğlu Kılıç N. Çocuk öznelerin Youtube ve Youtuberlık algısı (Aydın ili örneği). International Social Science Studies Journal,2020; 6(62): 2000-2012.

25. Knorr, C. Parents Ultimate Guide to YouTube Kids. Commonsense Media. 2021.
26. Yeh, O. Tiktok Surpasses One Billion Installs On The App Store And Google Play. Sensor Tow.Er. 2019
27. Tektunalı E. Çocukların Tiktok Kullanımı İçin Bir Ebeveyn Filtreleme Seçeneği Tasarlama Ve Değerlendirme. 5. Ulusal Tasarım Araştırmaları Konferansı. 2022
28. <https://www.education.vic.gov.au/about/programs/bullystoppers/Pages/adviceonlinegrooming.aspx> Erişim Tarihi 22.01.2023
29. Özçalık, Kara C. Çevrimiçi çocuk cinsel istismarı. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi*. 2021; ;12(1):76-81
30. McAlinden AM. 'Grooming' And The Sexual Abuse Of Children: Institutional, İnternet, And Familial Dimensions. 1st ed. Oxford: OUP Oxford; 2012. p. 92–119. 65–80.
31. O'Connell RL. A typology of child cybersexploitation and online grooming practices. *American Psychological Association* 2003.
32. Katz C. Internet-Related Child Sexual Abuse: What Children Tell Us İn Their Testimonies. *Child Youth Serv. Rev.* 2013;35:1536–42.
33. Chen P. Aram D. Tannen B. Forums for Parents of Young Children; Parents Online Conversations in Israil an France. *İnternational Journal About Parent in Education* 2014; 8(1): 11-25.
34. Whittle HC, Hamilton-Giachrisis CE, Beech AR. A Comparison Of Victim And Offender Perspectives Of Grooming And Sexual Abuse. *Deviant Behav.* 2015;36:539–64
35. Samantha Craven, Sarah Brown & Elizabeth Gilchrist, 'Sexual Grooming of Children: Review of Literature and Theoretical Considerations', (2006) 12/3 *Journal of Sexual Aggression* 297.
36. Powell A., Paedophiles, Child Abuse and the İnternet: A Practical Guide to Identification. Action and Prevention .Radcliffe Publishing, Oxford. 2007;117
37. <https://www.unicef-irc.org/publications/650-child-safety-online-global-challenges-and-strategies.html> Erişim Tarihi 22.01.2023
38. <https://rm.coe.int/prems-107219-tur-2576-lanzarote-convention-leaflet-a5-web/168098bd18> (Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara Karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi Web Broşürü)
39. Serin, H., Sosyal Medyada Çocuk Hakları İhlalleri: Ebeveynler ve Öğretmenler Farkında mı? . *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,2019: 20(Özel Sayı): 1-22.
40. Yurdakul, vd. "Dijital Ebeveynlik ve Değişen Roller", *Gaziantep University Journal of Social Sciences* . 2013; 12(4), 884-894.